

Ansiklopedilerde

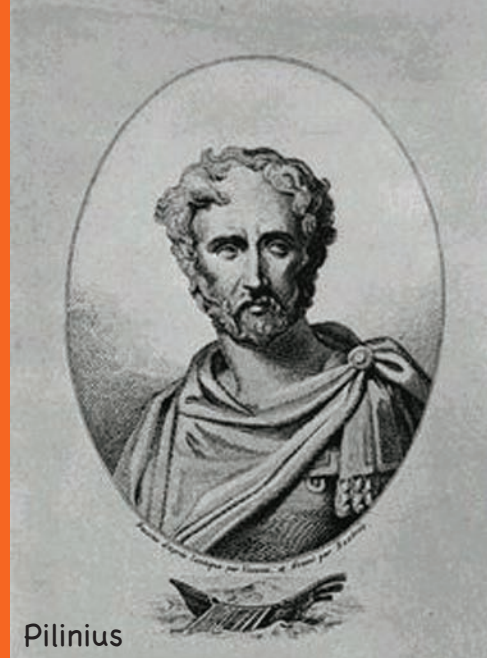

Ne Çok Bilgi Var!

Visual Photos

Yaklaşık 2000 yıldır ansiklopediler insanların en önemli başvuru kaynaklarından biri. Günümüze kalmış olan en eski ansiklopedi Pilinius adlı Eski Romalı bir yazar tarafından hazırlanmış. "Doğa Tarihi" adlı bu ansiklopedi 37 kitaptan oluşuyor ve içeriğinde doğa tarihi, mimari, sanat, coğrafya, tıp, jeoloji gibi konulara ilişkin bilgiler yer alıyor. Yanda bu ansiklopedinin bir sayfasını görüyorsunuz.

Pilinius

Visual Photos

Ansiklopediler pek çok konu hakkında ayrıntılı bilgi edinebildiğimiz, genellikle birden çok ciltten oluşan kitaplardır. Bazı ansiklopediler yalnızca belirli bir konuya, bazı ansiklopedilerse pek çok farklı konuya ilişkin bilgiler içerir.

Ansiklopediler ve sözlükler ilk bakışta birbirlerine benzeseler de aslında içerik bakımından farklıdırlar. Sözlüklerde, sözcüklerin anlamları açıklanırken, ansiklopedilerde bir konunun her yönüne ilişkin bilgiler yer alır. Ansiklopedilerde yer alan maddeler paragraflar, hatta sayfalarca olabilirken, sözlüklerdeki genellikle birkaç cümle uzunluğunda olur.

Bir ansiklopedide yer alan konu başlıklarına "madde" denir. Ansiklopedilerde yüzlerce hatta binlerce madde bulunabilir. Günümüzde bu maddeler okuyucuların aradıkları bilgilere kolayca ulaşabilmesini sağlayacak şekilde alfabetik olarak sıralanır. Ancak geçmişte farklı sıralama yöntemleri de kullanılmış. Örneğin, günlük yaşamla daha çok ilgili olduğu düşünülen gökbilim, coğrafya gibi konulara ilişkin maddelere baş kısımlarda, güzel sanatlarla ilgili maddelereyse son kısımlarda yer verilmiş.

Ansiklopediler, farklı konularda hazırlanabilir. Geçmişteki uygarlıklar, devletler ve tarihi olaylara ilişkin bilgilere yer verilen tarih ansiklopedileri; farklı sanat akımlarına, sanat eserlerine, sanatçılara yer verilen sanat ansiklopedileri; bir şehir, ülke ya da bölgeye ilişkin bilgilere yer verilen coğrafya ansiklopedileri gibi. Bunlardan başka özel olarak çocuklar için hazırlanmış, daha renkli, daha çok resim ve fotoğrafa yer verilen çocuk ansiklopedileri de vardır.

Bir ansiklopedinin hazırlanmasına birçok kişi katkıda bulunur. Yazarlar, grafik tasarımcılar, editörler, biliminsanları gibi. Bu hazırlıklara katkıda bulunanların sayısı ansiklopedinin kapsamına bağlı olarak değişir. Örneğin, AnaBritannica adlı ansiklopedinin 1768 yılında yayımlanmış olan ilk baskısının hazırlanmasında yaklaşık 4000 yazar görev almış.

Günümüzde internet üzerinden ulaşabildiğimiz ansiklopediler de var. Bunlara çevrimiçi ansiklopediler denir. Çevrimiçi ansiklopedilerden herkes yararlanabilir. Bu ansiklopedilerin bir diğer özelliği bir bilginin eklenmesi, değiştirilmesi ya da çıkarılması gerektiğinde ansiklopedinin yeni baskısının beklenmesine gerek kalmaması. Çevrimiçi ansiklopediler internette yer aldığından bu değişiklikler hemen yapılabilir. Bazı çevrimiçi ansiklopediler dünyanın farklı yerlerinden gönüllüler tarafından hazırlanır. Bu ansiklopedilerin maddelerinin doğruluk kontrolünü de yine başka gönüllüler yapar. Bu türdeki ansiklopedilerin en bilinen ve en kapsamlı olanlarından biri Wikipedia adlı İngilizce ansiklopedidir. Bu ansiklopedinin Türkçe uyarlaması 2003 yılından beri Vikipedi adıyla yayımlanmaya başladı. Vikipedi her geçen gün yeni bilgiler eklenerek büyüyor.